

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

**МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ
ЛІТЕРАТУРИ**

підготовки першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 014 Середня освіта
предметної спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)
спеціалізації 014.021 Англійська мова та зарубіжна література
освітньо-професійної програми
Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література

Силабус освітнього компонента «Методика навчання зарубіжної літератури» підготовки першого (бакалаврського) рівня галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література), спеціалізації 014.021 Англійська мова та зарубіжна література за освітньо-професійною програмою Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література.

Розробники:

Павлюк А. Б., кандидат філологічних наук, доцент кафедри практики англійської мови;

Балабуха Н. В., старший викладач кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Гордієнко Ю. А.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри практики англійської мови.

Протокол № 1 від 30 серпня 2023 року

Завідувач кафедри практики англійської мови

Коляда Е. К.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1 а (Денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література), Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література. Бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 120 / 4		Рік навчання – 4
		Семестр – 7
		Лекції – 24 год.
		Практичні (семінарські) – 28 год.
ІНДЗ: передбачене		Самостійна робота – 60 год.
		Консультації – 8 год.
Форма контролю: екзамен		
Мова навчання		Українська

Таблиця 1б (Заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література), Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література. Бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 120 / 4		Рік навчання – 4
		Семестр – 7
		Лекції – 6 год.
ІНДЗ: передбачене		Практичні (семінарські) – 8 год.
		Самостійна робота – 92 год.
		Консультації – 14 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: **Павлюк Алла Борисівна.**

Науковий ступінь: кандидат філологічних наук.

Вчене звання: доцент.

Посада: доцент кафедри практики англійської мови.

Контактна інформація:

E-mail: allapavliuk@vnu.edu.ua

Тел.: +38-050-674-8521

Дні занять: відповідно до розкладу <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Прізвище, ім'я та по батькові: Балабуха Наталія Вікторівна.

Посада: старший викладач кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури.

Контактна інформація:

E-mail: balabukha.nru@gmail.com, Balabuha.Natalija@vnu.edu.ua

Тел.: +38-050-573-4004, (0332) 24-11-88

Дні занять: відповідно до розкладу <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Силабус освітнього компонента «Методика навчання зарубіжної літератури» укладено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів у галузі знань **01 Освіта / Педагогіка** спеціальності **014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)** спеціалізації **014.021 Англійська мова та зарубіжна література**. Освітній компонент призначений для здобувачів освіти 4 курсу факультету іноземної філології Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Предметом курсу є система методів, технологій, прийомів і засобів навчальної і виховної роботи на уроках зарубіжної літератури та в позакласній літературній діяльності вчителя й учнів.

Курс «Методика навчання зарубіжної літератури» тематично пов'язаний з освітніми компонентами, які вивчаються згідно з ОПП **Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література**.

Пререквізити / Постреквізити. Для вивчення ОК необхідні знання, уміння та навички, здобуті протягом 1-6 семестрів у процесі вивчення таких освітніх компонентів: «Психологія», «Педагогіка», «Вступ до спеціальності», «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті», «Інклюзивна освіта», «Курсова робота з фаху», «Педагогічна практика» (ОК 25). Знання, уміння та навички, сформовані під час вивчення ОК, знадобляться здобувачам освіти для опанування такими ОК: «Педагогічна практика» (ОК 26), «Атестаційний іспит».

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою навчання зарубіжної літератури є ознайомлення здобувачів освіти із особливостями шкільного курсу зарубіжної літератури, формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня знань, професійних умінь і навичок, необхідних для практичної діяльності в сучасних умовах роботи в закладах загальноосвітньої середньої, фахової передвищої, вищої освіти, розвиток особистості вчителя-словесника.

Завданнями освітнього компонента є

- формування у здобувачів освіти ґрунтовних теоретичних знань у галузі викладання шкільного курсу зарубіжної літератури, завдяки чому студенти повинні усвідомити специфіку цього предмета та його місце в системі інших шкільних предметів;
- забезпечення готовності здобувачів освіти до планування роботи вчителя;
- навчання зарубіжної літератури як системи та формування в учнів умінь в усіх видах комунікативної діяльності;
- упровадження методів та прийомів викладання літератури, використовуючи при цьому сучасні засоби та форми організації освітнього процесу, інформаційно-комунікативні технології;
- володіння навичками аналізу художнього твору в його родовій і жанровій своєрідності, у тому числі його перекладів, основними методиками і технологіями, прийомами моделювання освітнього процесу в цілому і конкретного навчального заняття, створення проблемної ситуації, проведення інтегрованого уроку тощо;
- навчання складати розгорнутий план-конспект уроку, розробляти фрагмент уроку;

- розвиток умінь і навичок аналізувати урок, досвід вчителя зарубіжної літератури.

У процесі навчання здобувачі набудуть низку компетентностей: здатність планувати та керувати часом; здатність розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства й уміння їх використовувати у професійній і соціальній діяльності; здатність засвоєння нових знань, прогресивних (у тому числі інтерактивних) технологій та різноманітних педагогічних інновацій, розвивати творче та критичне мислення, потребу в постійному духовному та інтелектуальному самовдосконаленні; володіння методами спостереження, опису, класифікації літературних явищ; здатність застосовувати основи психології, педагогіки й методики в навчально-виховному процесі; виявляти вміння ефективного забезпечення освітнього процесу з літературознавчих дисциплін у різних типах закладів освіти, зокрема, гімназіях, ліцеях, коледжах, закладах фахової передвищої, вищої освіти, в яких філологічні дисципліни вивчаються як фахові або загальноосвітні; здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі навчання зарубіжної літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем в освітньому процесі, аналізувати явища художньої літератури з позицій сучасного літературознавства.

Під час викладання освітнього компонента застосовуються **методи** літературознавчого аналізу: біографічний, порівняльно-історичний, культурно-історичний, рецептивно-естетичний, структуралістський методи, міфоаналізу, психоаналізу, та інші й педагогічні методи: діагностичний (тестування, спостереження за освітнім процесом, анкетування), аналіз модельних навчальних програм і підручників, метод прогностичного моделювання, метод проєктів, педагогічного експерименту, критичного аналізу тощо.

3. Результати навчання (компетентності).

По закінченню освітнього компонента у здобувачів освіти будуть сформовані такі **загальні та фахові** компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з філології та наук про освіту, педагогіки, психології, теорії та методики навчання іноземних мов та зарубіжної літератури і характеризується комплексністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.

ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

Фахові компетентності (ФК)

- ФК1.** Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.
- ФК2.** Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.
- ФК3.** Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.
- ФК4.** Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами англійської, другої іноземної мов та зарубіжної літератури та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.
- ФК5.** Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.
- ФК6.** Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.
- ФК7.** Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.
- ФК8.** Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.
- ФК9.** Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.
- ФК 10.** Здатність застосовувати досягнення сучасної методичної і філологічної наук, освітніх концепцій у процесі навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в закладі загальної середньої освіти.
- ФК 11.** Здатність проєктувати педагогічну діяльність, володіти професійно-методичною компетентністю для планування і проведення занять з іноземної мови та зарубіжної літератури.
- ФК 13.** Здатність застосовувати практичні навички моделювання, конструювання освітнього процесу і змісту іншомовної підготовки для проведення навчальних занять та позакласних заходів з іноземної мови та зарубіжної літератури у ЗЗСО, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.
- ФК 15.** Здатність виявляти закономірності літературного процесу, визначати специфіку і значення художніх концепцій і літературних творів у контексті суспільно-літературної ситуації, літературної критики і культурної епохи; давати оцінку художнього твору; визначати роль системи образів, сюжету, композиції та засобів виразності в їх поєднанні; характеризувати творчу індивідуальність автора.

Програмні результати навчання (ПРН)

- ПРН1.** *Відтворює* основні концепції та принципи педагогіки і психології; *враховує* в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.
- ПРН2.** *Демонструє* вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.
- ПРН3.** *Називає і аналізує* методи цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; *класифікує* форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.
- ПРН4.** *Здійснює* добір і *застосовує* сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично *оцінює* результати їх навчання та ефективність уроку.
- ПРН5.** *Вибирає* відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; *аналізує* динаміку особистісного розвитку учнів, *визначає* ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ПРН6. *Називає і пояснює* принципи проєктування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

ПРН7. *Демонструє* знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), *оперує* базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

ПРН8. *Генерує* обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

ПРН9. *Застосовує* сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

ПРН10. *Демонструє* володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

ПРН11. *Виявляє* навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, *пояснює* необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

ПРН12. *Аналізує* власну педагогічну діяльність та її результати, *здійснює* об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ПРН13. *Демонструє* знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

ПРН 14. *Застосовує* на практиці знання про лінгвістичні, психологічні, дидактичні основи навчання іноземної мови і зарубіжної літератури та шляхи формування компетентностей учнів.

ПРН 15. *Вміє* складати конспекти уроків різних типів, у тому числі для проведення у дистанційному режимі.

ПРН 16. *Обирає* педагогічні технології, методи і прийоми навчання, а також методи тестування відповідно до цілей і завдань навчання і контролю з урахуванням конкретного педагогічного контексту.

ПРН 17. *Оцінює* ефективність навчальних матеріалів та вміє адаптувати їх до конкретного освітнього контексту.

ПРН 18. *Уміє* здійснювати міжкультурну комунікацію і долати міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються, а також знання світоглядних засад, ментальних особливостей та онтологічних характеристик української культури.

ПРН 19. *Характеризує* тенденції, етапи і особливості літературного процесу країн у різні епохи, визначає світоглядно-естетичну специфіку літературних течій і напрямів; *аналізує* твір за його ознаками і в контексті епохи, *називає* жанрові особливості твору, оперуючи термінологією.

ПРН 23. *Уміє* критично опрацьовувати джерела і здійснювати самостійний науковий пошук, у тому числі і з використанням емпіричних методів.

ПРН 24. *Демонструє* здатність критично оцінювати вітчизняний і закордонний навчальний досвід, власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність і вибудовувати стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

Освітній компонент передбачає розвиток soft skills:

- здатність логічно і критично мислити, самостійно приймати рішення;
- креативність;
- вміння працювати в команді;
- навички комунікації, вміння виступати перед аудиторією, лідерство;
- здатність до самоорганізації, управляти своїм часом, розуміння важливості deadline (вчасного виконання поставлених завдань).

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього (денна / заочна форми навчан ня)	Лекції (денна/ заочна форми навчан ня)	Практичні заняття (денна / заочна форми навчання)	Самостійна робота (денна / заочна форми навчання)	Консуль тації (денна / заочна форми навчання)	Форма контро лю*
Тема 1. Методика вивчення зарубіжної літератури як наука. Законодавча база, яка регулює процес викладання зарубіжної літератури в українській школі. Специфіка літератури як шкільної дисципліни і як мистецтва слова.	3 / 3	1 / 0		2 / 3		ПРЗ (у т. ч. виставка навчальної, методичної та наукової літератури) ДС, Р, ІРЗ
Тема 2. Учителю зарубіжної літератури і професійні вимоги до нього. Кабінет літератури як творча майстерня вчителя. Специфіка роботи вчителя літератури в сучасній школі. Учень як суб'єкт освітнього процесу. Характеристика покоління Альфа.	3 / 3	1 / 0		2 / 3		ДС, Р, РЗ, ПРЗ, РМГ, ІРЗ (сенкан)
Тема 3. Компетентнісний підхід до навчання зарубіжної літератури. Глобальні, загальні та предметні компетентності. Зміст сучасної освіти. Концепція сучасної літературної освіти.	4 / 4	1 / 1		3 / 3		ПРЗ, ДС, Р
Тема 4. Шкільні програми із зарубіжної літератури (у тому числі модельні). Інтегрований курс Література. Альтернативні шкільні підручники із зарубіжної літератури.	9 / 7	1 / 0	4 / 2	3 / 4	1 / 1	ПРЗ, РЗ, РМГ, ІРЗ
Тема 5. Сучасний урок зарубіжної літератури: методика підготовки та проведення. Вимоги до сучасного уроку літератури. Структура уроку. Типологія уроків в дидактиці і методиці. Основні класифікації уроків літератури.	6 / 4	1 / 1	2 / 0	3 / 3		Р, ПРЗ
Тема 6. Організація роботи вчителя літератури. Види планування. Специфіка роботи вчителя зі шкільною програмою. Календарно-тематичний план роботи вчителя зарубіжної літератури. Конспект / план-конспект уроку літератури.	5 / 7	1 / 1	2 / 0	2 / 5	0 / 1	ПРЗ, ІРЗ, РМГ
Тема 7. Методи і прийоми викладання літератури.	4 / 3	1 / 0		3 / 3		Р, ДС
Тема 8. Шляхи аналізу художніх творів на уроках зарубіжної літератури: «услід за автором», пообразний, проблемний / проблемно-тематичний. Умови створення проблемної ситуації на уроці літератури.	4 / 5	1 / 1		2 / 3	1 / 1	РЗ, РМГ, ІРЗ, АТ
Тема 9. Прийоми аналізу художнього твору, які сприяють розкриттю авторської позиції. Прийоми аналізу художнього твору, які посилюють читацьке сприйняття твору.	3 / 5	1 / 1		2 / 3	0 / 1	ДС, ПРЗ, РЗ, РМГ, ІРЗ, АТ
Тема 10. Етапи вивчення художнього твору на уроках зарубіжної літератури.	3 / 4	1 / 1		2 / 3		РЗ, Р, РМГ, ІРЗ
Тема 11. Аналіз епічних, драматичних і ліричних творів.	9 / 8	1 / 0	6 / 0	2 / 7	0 / 1	ДС, ПРЗ, РЗ, Р, ІРЗ,

						РМГ, АТ
Тема 12. Бесіда на уроках літератури. Види бесіди. Вимоги до питальника.	5 / 6	1 / 0	2 / 2	2 / 3	0 / 1	ДС, ПРЗ, РЗ, Р, ІРЗ, РМГ, АТ
Тема 13. Шкільна лекція. Прийоми активізації діяльності учнів під час лекції на уроках літератури. Оглядова лекція.	5 / 6	1 / 0	2 / 2	2 / 3	0 / 1	ДС, ПРЗ, РЗ, Р, ІРЗ, РМГ, АТ
Тема 14. Вивчення теоретико-літературних понять та літературно-критичних матеріалів на уроках зарубіжної літератури.	3 / 4	1 / 0		2 / 3	0 / 1	ДС, ПРЗ, РЗ, Р, ІРЗ, РМГ, АТ
Тема 15. Зміст, методи і форми вивчення біографії письменника в школі.	4 / 3	1 / 0		3 / 3		ПРЗ, РЗ, Р, ІРЗ, РМГ, АТ
Тема 16. Проблемний урок літератури. Робота з перекладами художнього твору на уроці. Інтермедіальність як ключ до реалізації компетентнісного підходу під час вивчення зарубіжної літератури.	7 / 7	1 / 0	2 / 0	3 / 7	1 / 0	ДС, ПРЗ, РЗ, Р, ІРЗ, РМГ, АТ
Тема 17. Нестандартний урок літератури: дискусії навколо терміну «нестандартний урок», специфіка, види, педагогічні умови та вимоги. Урок додаткового (позакласного) читання.	6 / 6	1 / 0	2 / 0	3 / 5	0 / 1	ДС, ПРЗ, РЗ, Р, ІРЗ, РМГ, АТ
Тема 18. Організація уроку зарубіжної літератури в системі дистанційного навчання школярів. Інтерактивні прийоми навчання зарубіжної літератури. STEAM-освіта. Впровадження елементів STEAM- / STREAM-освіти в процес викладання зарубіжної літератури. Особливості укладання таблиць, опорних схем-конспектів (ОСК), кластерів, фіш-боунів із застосуванням інтерактивної дошки. Скрайбінг, кроссенс, інфографіка та буктрейлер як особливі засоби унаочнення навчального матеріалу.	5 / 6	1 / 0		3 / 5	1 / 1	ДС, ПРЗ, РЗ, Р, ІРЗ, РМГ, АТ
Тема 19. Аналіз уроку зарубіжної літератури.	6 / 5	1 / 0	2 / 2	2 / 3	1 / 0	ДС, ПРЗ, РЗ, Р, ІРЗ, РМГ, АТ
Тема 20. Гостьова лекція. Майстер-клас учителя зарубіжної літератури.	4 / 4	1 / 0		3 / 3	0 / 1	Р, ДС, ПРЗ, АТ
Тема 21. Облік та оцінювання знань і вмінь учнів із зарубіжної літератури.	6 / 4	1 / 0	2 / 0	2 / 3	1 / 1	ДС, ПРЗ, РЗ, Р, ІРЗ
Тема 22. Культура усного та письмового мовлення учнів. Виразне читання на уроках літератури. Види письмових робіт із зарубіжної літератури. Жанри шкільних творів. Методика навчання написанню творів. Основні вимоги до письмових робіт із літератури та критерії їх оцінювання.	7 / 5	1 / 0	2 / 0	3 / 5	1 / 0	ДС, ПРЗ, РЗ, Р, ІРЗ (виразне читання, написання есе, твору-мініатюри, твору-роздуму, перевірка письмових робіт), РМГ, АТ

Тема 23. Формування читацьких інтересів та мотивації до читання учнів ЗЗСО.	5 / 6	1 / 0		3 / 5	1 / 1	ДС, ПРЗ (виставка книг, результати опитувань, буктрейлер, постер), РЗ (анкета), Р, ІРЗ (читацький щоденник), РМГ (анонс), АТ
Тема 24. Позакласна робота з літератури – застосування системи заходів з певною навчально-виховною метою. Країнознавча і краєзнавча робота з літератури.	4 / 5	1 / 0		3 / 4	0 / 1	ДС, ПРЗ, РЗ, Р, ІРЗ, РМГ, АТ
Усього годин:	120	24 / 6	28 / 8	60 / 92	8 / 14	

*Форми контролю: ДС – дискусія, ПРЗ – презентація, РЗ – розв’язування завдань, РМГ – робота в малих групах, ІРЗ – індивідуальна робота здобувача, АТ – аналіз тексту, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, компаративний аналіз творів (у т. ч. перекладів) тощо.

5. Індивідуальні завдання з методики навчання зарубіжної літератури

Індивідуальне завдання (ІНДЗ) буде оцінене максимально **30** балами. Здобувач освіти вибирає завдання з переліку. **Одне завдання не можуть виконувати два студенти.** Об’єм виконаного завдання – до 10 сторінок (друкованих або написаних розбірливим почерком відповідно до вимог українського правопису та правил оформлення). Здобувач при підготовці завдання повинен знайти та опрацювати 3 – 5 науково-методичних джерел (список подається наприкінці роботи та оформлюється відповідно до бібліографічних вимог), проаналізувати їх і запропонувати свої ідеї (це можуть бути тези, опорні схеми-конспекти, конспект уроку, види домашніх завдань, види творчих (індивідуальних і групових) завдань, ігрові прийоми, таблиці, ілюстративний матеріал, у тому числі в додатках тощо). Обов’язково треба прокоментувати використання будь-яких методичних прийомів. Врахувати вимоги шкільної програми із зарубіжної літератури (2023, 2024 рр.). **Оцінюватимуться перш за все творчий підхід і самостійність.** Якщо потрібні консультації, викладач готовий надати їх індивідуально кожному студенту по його темі.

Перелік індивідуальних завдань з методики навчання зарубіжної літератури (за вибором здобувача освіти)

1. Скласти конспект уроку позакласного читання в 9 класі за поезією Едгара По «Ельдорадо» (урок-дослідження художніх перекладів поезії).
2. Розробити конспект уроку в 5 класі за темою «Особливості художньої мови повісті-казки «Аліса в Країні Див» Льюїса Керролла. Організація казки як гри».
3. Розробити систему індивідуальних творчих завдань для учнів 5 класу з метою реалізації рубрик «Україна і світ» та «Література і культура» при вивченні повісті-казки Л. Керролла «Аліса в Країні Див».
4. Розробити систему індивідуальних творчих завдань для учнів 7 класу з метою реалізації рубрики «Література і культура» в розділі «Літературний детектив».
5. Розробити систему індивідуальних творчих завдань для учнів 7 класу з метою реалізації рубрик «Елементи компаративістики» та «Міжпредметні зв’язки» в розділі «Світова новела».
6. Розробити систему індивідуальних творчих завдань для учнів 7 класу з метою реалізації рубрики «Елементи компаративістики» в розділі «Літературний детектив».

7. Розробити план-конспект нестандартного уроку позакласного читання (уроку-гри, уроку-маскараду) в 5 класі за казкою А. Мілна «Вінні-Пух та всі-всі-всі».
8. Розробити план-конспект уроку позакласного читання в 7 класі (або в 11 класі) за новелою Е. Хемінгуей «Кішка на дощі».
9. Розробити план-конспект уроку позакласного читання в 7 класі (або в 8 чи 9 класі) за темою «Сучасна зарубіжна поезія».
10. Скласти план-конспект уроку-лекції в 10 класі за темою «Ніл Гейман – англійський письменник-фантаст, автор романів, повістей, графічних новел і коміксів». Продумати прийоми активізації діяльності учнів під час лекції.
11. Розробити план-конспект уроку позакласного читання в 11 класі за темою «Кіно і література: Роман К. Кізі «Політ над гніздом зозулі»».
12. Розробити систему індивідуальних творчих завдань для учнів 11 класу з метою реалізації рубрики «Елементи компаративістики» в розділі «Антиутопія у світовій літературі».
14. Розробити план-конспект нестандартного уроку позакласного читання (рок-урок) у 11 класі за темою «Урок сучасної поезії: Боб Ділан».
15. Скласти план-конспект уроку-лекції в 11 класі за темою «Літературні премії світу. Англомовні письменники – лауреати та їхній внесок у боротьбу за мир і духовність» (розділ «Вступ: Література. Мораль. Людяність»).
16. Продумати використання методичних засобів і прийомів (співставлення, виразне читання тощо) на уроці у 8 класі при вивченні сонетів В. Шекспіра.
17. Продумати використання прийому виразного читання під час аналізу вірша Джона Кітса «Про коника та цвіркуна» на уроці літератури у 5 класі.
18. Скласти план-конспект проблемного уроку в 9 класі за романтичною поемою Дж. Н. Г. Байрона «Мазепа».
19. Скласти план-конспект уроку в 7 класі за темою «Моральний урок у баладі «Король Лір і його дочки». Король лір як вічний образ».
20. Розробити фрагмент календарно-тематичного плану за темою «Джордж Ноел Гордон Байрон» (9 клас).

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати лекційні та практичні заняття згідно із розкладом та систематично виконувати навчальні завдання (зокрема відведені для самостійної роботи). Береться до уваги відвідування лекцій (пропущені заняття не відпрацьовуються, але знання матеріалу лекцій обов'язкове), активність на практичних заняттях (відображено в балах). Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали (3 – 4 бали). Обговорення теоретичних питань на практичному занятті, виконання творчих, індивідуальних і групових завдань передбачені планом роботи. Цінується і заохочується творчий підхід до опрацювання запропонованих тем. Передбачено можливість зарахування результатів формальної, неформальної, інформальної освіти.

Здобувачі освіти мають право відпрацювати пропущені з поважних причин (лікарняний листок, відрядження) практичні заняття у формі співбесіди з викладачем або письмових завдань. Науково-педагогічний працівник гарантує доступність зустрічей у межах університету, а також можливість заочної комунікації та консультування з урахуванням електронних можливостей (навчальних платформ – Moodle, Office 365; або Skype, Zoom та ін.).

Політика щодо академічної доброчесності. В оцінюванні підготовки здобувачем освіти практичних і, особливо, індивідуальних творчих завдань керуємося політикою академічної доброчесності. Основні параметри академічної доброчесності включають такі позиції: висловлення власних міркувань із певних питань із покликанням на легітимні академічні джерела (статті в наукових / науково-методичних часописах, які мають друковані версії та затверджені відповідними інституціями); оригінальне та самостійне виконання запропонованих завдань, запобігання проявам різних форм академічного плагіату (списування, фальсифікація фактів, кількісні та якісні маніпуляції), двостороння комунікація з питань якості й доцільності контенту

освітнього компонента та форм контролю. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання всіх видів робіт, передбачених освітнім компонентом. Викладач терміни виконання певних видів робіт визначає заздалегідь. Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

Перескладання матеріалу в межах навчального плану допускається у разі лікарняного чи відрядження та згідно з графіком узгодженого з деканатом індивідуального плану.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами та НПП і відповідальність за її порушення регулюються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

Критерії оцінювання знань здобувача на практичних заняттях

Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача
4	Студент має системні, глибокі знання, виявляє неординарні творчі здібності в освітній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками. Здобувач вільно володіє фаховою термінологією, грамотно ілюструє відповідь прикладами, вміє комплексно застосовувати знання з інших дисциплін.
3	Знання здобувача є достатньо ґрунтовними, він правильно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати зв'язки між явищами, фактами, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
2	Здобувач демонструє посередні знання основних положень навчального матеріалу. Відповідь у цілому задовільна. Здобувач здатний аналізувати, порівнювати, робити висновки, наводити окремі приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях.

1	Здобувач демонструє низький рівень знань, здатний частково відтворити теоретичний матеріал відповідно до тексту підручника або лекції викладача, повторити за зразком певну операцію, може розрізнати об'єкт вивчення, фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, з допомогою викладача виконує елементарні завдання.
---	---

V. Підсумковий контроль

У процесі опанування освітнього компонента здобувач може отримати максимально 100 балів (практичні заняття – 40 балів (3 бали×8+4 бали×4), підсумковий контроль – 60 балів). Підсумковий контроль передбачає написання контрольної роботи (оцінюється 30 балами) та виконання індивідуального завдання (оцінюється 30 балами).

Студенти, які впродовж семестру набрали 75 і більше балів та погоджуються із відповідною оцінкою, екзамен не складають.

Формою підсумкового семестрового контролю є екзамен за темами лекційного й практичного курсу, у тому числі виконання практичних методичних завдань.

Питання до екзамену з освітнього компонента

Методика навчання зарубіжної літератури

1. Зарубіжна література як навчальний предмет загальноосвітньої школи. Мета та завдання вивчення зарубіжної літератури в Новій українській школі. Специфіка діяльності вчителя та учня в процесі вивчення зарубіжної літератури. Вимоги до особистості та професійної підготовки вчителя зарубіжної літератури (відповідно до професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти»).

2. Дискусії кінця ХХ – початку ХХІ століття щодо викладання зарубіжної (світової) літератури в школі. Концепція літературної освіти в сучасній загальноосвітній школі. Облік та оцінювання знань учнів із зарубіжної літератури.

3. Зміст та принципи побудови шкільної програми із зарубіжної літератури (модельні навчальні програми із зарубіжної літератури для 5 – 7 кл., 8 – 9 кл., 10 – 11 кл.). Підручники та навчальні посібники із зарубіжної літератури. Загальна характеристика одного з підручників із зарубіжної літератури (за вибором здобувача освіти).

4. Методика навчання зарубіжної літератури як наукова дисципліна. Методика навчання зарубіжної літератури у ЗВО України. Фахові методичні журнали в Україні. Загальна характеристика статей, які розміщені в останніх номерах журналів «Зарубіжна література в школах України» і «Всесвітня література в школах України», «Всесвіт» тощо.

5. Курс читання в програмі з зарубіжної літератури. Організація читання і з'ясування первинного сприйняття літературного твору. Специфіка уроків додаткового (позакласного) читання в 5 – 9 та 10 – 11 класах. Ігрові моменти на уроці додаткового (позакласного) читання за темою «Казкарі світу так прекрасно різні!» (5 клас).

6. Види планування та організація праці вчителя зарубіжної літератури. Факультативні заняття із зарубіжної літератури. Наукова робота із зарубіжної літератури в старших класах ЗЗСО (профільна школа).

7. Вимоги до плану-конспекту уроку зарубіжної літератури. Основні структурні елементи конспекту уроку. Урок-бесіда з елементами самостійної роботи учнів у 6 класі за оповіданням Джека Лондона «Жага до життя».

8. Методика роботи вчителя зі шкільною програмою із зарубіжної літератури. Календарно-тематичне планування теми «Джордж Ноел Гордон Байрон» у 9 класі.

9. Методи та прийоми навчання зарубіжної літератури.

10. Шляхи аналізу художнього твору в школі. Проблемний шлях аналізу роману Оскара Вайльда «Портрет Доріана Грея» в 10 класі.

11. Пообразний шлях аналізу художнього твору (на матеріалі вивчення роману В. Скотта «Айвенго» в 7 класі).

12. Проблемно-тематичний шлях аналізу художнього твору та літературний розвиток учнів. Умови створення проблемної ситуації на уроках зарубіжної літератури, присвячених вивченню роману Г. Флобера «Пані Боварі» (10 клас).

13. Питання теорії літератури у шкільному вивченні. Форми роботи над теоретико-літературними поняттями (жанр, пародія, інтертекстуальність, метафора, алегорія, притча, символ тощо) при вивченні у 11 класі постмодерністських творів.

14. Прийоми аналізу художнього твору. Загальна характеристика прийомів аналізу художнього твору, які сприяють з'ясуванню авторської позиції. Коментар вчителя як прийом аналізу художнього твору, який сприяє з'ясуванню авторської позиції (на матеріалі «Божественної комедії» Данте Аліг'єрі (10 клас) або «Гобсека» Оноре де Бальзака (9 клас) – за вибором здобувача освіти).

15. Загальна характеристика прийомів аналізу художнього твору, які активізують сприйняття читача. Прийом «емоційного налаштування» при вивченні вірша Поля Верлена «Осіньна пісня» (10 клас).

16. Самостійна робота учнів над художнім твором. Самостійна робота учнів над п'єсами Г. Ібсена (9 клас). Робота з епіграфом на уроці під час аналізу «Лялькового дому».

17. Домашні завдання з літератури. Система домашніх завдань до розділу «Міфи народів світу» (6 клас). Ігрові моменти на уроках зарубіжної літератури в 5 – 8 класах.

18. Елементи компаративістики на уроках зарубіжної літератури. Індивідуальні творчі завдання для учнів 11 класу з метою реалізації рубрик «Література і культура» та «Елементи компаративістики» при вивченні трагедії Й. В. Гете «Фауст» (11 клас).

19. Інтермедіальність як ключ до реалізації компетентнісного підходу під час вивчення зарубіжної літератури. Співставлення літературного твору з творами суміжних видів мистецтва як прийом аналізу (на матеріалі творів В. Шекспіра, які вивчаються у 8 та 10 класах).

20. Робота над перекладами художнього твору на уроках зарубіжної літератури. Використання прийому співставлення оригіналу твору і художніх перекладів (фрагментів і цілісно) на уроці. Прийоми активізації діяльності учнів на уроці літератури у 8 класі за темою «Сонети Вільяма Шекспіра». Творчі завдання для учнів 8 класу при вивченні сонетів Шекспіра, які передбачають роботу з оригіналами і перекладами творів англійського письменника.

21. Шкільна лекція на уроках зарубіжної літератури. Прийоми активізації діяльності учнів під час проведення шкільної лекції (в 10 класі за темою «Теоретичні засади і художні відкриття поезії французького символізму» або за темою «Нові тенденції у драматургії кінця XIX – початку XX століття. Генрік Ібсен – засновник «нової драми»» (9 клас) – за вибором здобувача освіти).

22. Бесіда на уроках зарубіжної літератури. Питання до бесіди за повістю Е. Т. А. Гофмана «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер» у 10 класі.

23. Робота над розвитком усного мовлення на уроках зарубіжної літератури. Проблемні питання для учнів 9 класу за романтичною поемою Дж. Н. Г. Байрона «Мазепа».

24. Виразне читання на уроках зарубіжної літератури. Методика навчання виразному читанню. Використання прийому виразного читання під час аналізу вірша Джона Кітса «Про коника та цвіркуна» на уроці літератури у 5 класі.

25. Культура усного та письмового мовлення учнів. Види письмових робіт із зарубіжної літератури. Жанри шкільних творів. Методика навчання написанню творів. Основні вимоги до письмових робіт із літератури та критерії їх оцінювання. Розвиток письмового мовлення при вивченні тем у розділі «Романтизм» (9 клас).

26. Наочність на уроках зарубіжної літератури та методика її використання. Використання опорних схем-конспектів (ОСК) на уроці позакласного читання в 9 класі за романом В. Гюго «Собор Паризької Богоматері».

27. Технічні (мультимедійні) засоби навчання, інформаційні технології на уроках літератури. Система творчих завдань для учнів 6 класу під час вивчення розділу «Міфи народів світу». Кабінет зарубіжної літератури, вимоги щодо облаштування освітнього середовища.

28. Урок літератури як найважливіша ланка в літературній освіті та вихованні школярів. Вимоги до сучасного уроку зарубіжної літератури. Підготовка вчителя до уроку літератури.

Структура сучасного уроку літератури. Різноманіття видів уроків зарубіжної літератури. Принципи їх класифікації.

29. Вивчення життєвого та творчого шляху письменника на уроках зарубіжної літератури. Вивчення життєвого та творчого шляху письменника в історико-літературному курсі (на прикладі життя і творчості Оноре де Бальзака). Види самостійної роботи учнів по біографії та творчості французького письменника (9 клас), що сприятимуть розвитку навичок опрацювання додаткової критичної літератури, словників, енциклопедій тощо.

30. Оглядові уроки в історико-літературному курсі зарубіжної літератури. Вивчення оглядової теми в 9 класі (розділ «Романтизм» або «Реалізм» – за вибором здобувача освіти).

31. Уроки культурологічного аналізу в курсі зарубіжної літератури. Літературні екскурсії й літературне краєзнавство та країнознавство як засіб пробудження й розвитку літературних інтересів учнів.

32. Заключні (підсумкові) заняття в системі роботи над літературним твором. Підсумкове заняття за п'єсою Б. Шоу «Пігмаліон» у 9 класі.

33. Особливості уроків із вивчення лірики в школі. Робота над перекладами ліричних творів зарубіжних письменників. Використання методичних прийомів, видів самостійної роботи учнів, які передбачають роботу з перекладами поетичних творів на підсумковому уроці в 11 класі під час вивчення європейської лірики першої половини ХХ ст. (наприклад, уроці-дослідженні художніх перекладів поезій Р. М. Рільке та/або Гійома Аполлінера – за вибором здобувача освіти).

34. Особливості уроків із вивчення драматичних творів у школі. Інсценування як прийом аналізу художнього твору (на прикладі однієї із літературних казок, які вивчаються в 5 класі).

35. Особливості уроків із вивчення епічних творів у школі. Самостійна робота учнів над художнім твором (на матеріалі роману Ф. Стендала «Червоне і чорне», 10 клас).

36. Взаємозв'язок у викладанні зарубіжної та української літератур. Міжпредметні зв'язки на уроках зарубіжної літератури. Індивідуальні творчі завдання для учнів 8 класу з метою реалізації рубрик «Україна і світ» та «Література і культура» при вивченні поеми Вергілія «Енеїда» (8 клас).

37. Інтегрований урок літератури: специфіка, педагогічні умови та вимоги, форми роботи учнів. Інтегрований урок в 6 класі за темою ««Вовк і Ягня» Езопа – Федра – Лафонтена – Л. Глібова. Розробка класичного сюжету й авторська самобутність».

38. Нестандартний урок зарубіжної літератури: дискусії навколо терміну «нестандартний урок», специфіка, види, педагогічні умови та вимоги. Форми нестандартного уроку позакласного читання в 11 класі за темою «Кіно і література: взаємодія мистецтв». Творчі завдання для учнів на урок, які, зокрема, передбачають реалізацію рубрик «Міжпредметні зв'язки» та «Елементи компаративістики».

39. Позакласна робота з літератури та її роль у літературно-естетичному розвитку учня. Основні завдання та принципи, види і форми позакласної роботи із зарубіжної літератури. Літературний клуб як синтетична форма позакласної роботи з літератури. Форми позакласної роботи за творчістю європейських письменників-модерністів у 9 – 11 класах.

40. Літературні ранки, вечори, читацькі конференції в загальноосвітній школі, методика їх проведення. Тиждень зарубіжної літератури в загальноосвітніх школах, гімназіях, ліцеях, закладах фахової передвищої освіти.

8. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#Text>
2. Державний стандарт базової середньої освіти. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>
3. Концепція Нової української школи. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

4. Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23 грудня 2020 року № 2736 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/78704/
5. Закон про повну загальну середню освіту. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
6. Актуальні питання методики викладання літератури: Навчально-методичний посібник. Кривий Ріг, 2017. 65с.
7. Орлова О. В. Методика навчання зарубіжної літератури: Навчально-методичний посібник. Полтава: ПНПУ, 2021. 109 с.
8. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ: Міленіум, 2019. 110 с.

Допоміжна література

1. Бендзар Б., Бобинець С. Методика викладання зарубіжної літератури в загальноосвітній школі з українською мовою навчання: Навчально-методичний посібник. Ужгород: Видавництво Ужгородського національного університету, 2001. 96 с.
2. Богосвятська А. І. Професійний статус учителя зарубіжної літератури. *Зарубіжна література в школах України*. 2014. № 12. С. 26 – 30.
3. Вітченко А. Теорія і технологія формування інтерпретаційної компетенції старшокласників у процесі вивчення зарубіжної драматургії: Монографія. Луганськ: Шико, 2007. 326 с.
4. Волошина Н. Сучасний урок літератури як дзеркало інтелектуального багатства і педагогічної культури вчителя. *Всесвітня література та культура*. 2003. № 1. С.3 – 5.
5. Гладишев В. В. Теорія і практика контекстного вивчення художніх творів у шкільному курсі зарубіжної літератури. Миколаїв: Іліон, 2006. 372 с.
6. Градовський А. В. Компаративний аналіз у системі шкільного курсу літератури: методологія та методика: Монографія. Черкаси: Брама, 2003. 292 с.
7. Демчук О. В. Життєпис письменника: конспекти нестандартних уроків. К.: Педагогічна преса, 2002. 192 с.
8. Дорофєєва Н. І. Словник-довідник із зарубіжної літератури. Харків: Світ дитинства, 2000. 192 с.
9. Житник Б. О. Методичний poradник. Форми і методи навчання. Харків: Видавнича група «Основа», 2005. 125 с.
10. Ісаєва О. О. Вивчення літератури в цифрову епоху: про реалії сьогодення і перспективи в майбутньому. *Всесвітня література в школах України*. 2016. № 1(415). С. 3–8.
11. Ісаєва О. О. Концептуальні основи аналізу художнього тексту в школі (Про герменевтичну спрямованість цього аналізу). *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 2–5.
12. Ісаєва О. Сучасний кабінет літератури: Яким йому бути? *Всесвітня література та культура в навчальних закладах України*. 2002. № 5. С. 5–8, 13–17.
13. Ісаєва О. О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури: Монографія. К.: Б.в., 2003. 380 с.
14. Клименко Ж. В. Порівняння оригіналу й перекладу в процесі вивчення зарубіжної літератури в старших класах. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 16–20.
15. Клименко Ж. В. Теорія і технологія вивчення перекладених художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи: Монографія. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2006. 340 с.
16. Коваль В. О. Теоретичні й методичні засади формування професійної компетентності майбутніх учителів-філологів у вищих педагогічних навчальних закладах: Монографія. Умань: 2013. 455 с.
17. Ковбасенко Ю. І. Біографія письменника і викладання літератури. *Зарубіжна література в навчальних закладах*. 2002. № 9. С. 2–9.

18. Козлик І. В. Про методологічні засади викладання зарубіжної літератури. *Зарубіжна література в навчальних закладах*. 2016. № 6. С. 9–11.
19. Куцевол О. М. Життя і творчість письменника в дзеркалі «поетичної критики»: Навчальний посібник. Вінниця, 2010. 279 с.
20. Куцевол О. Теоретико-методичні основи розвитку креативності майбутніх учителів літератури: Монографія. Вінниця: Глобус-Прес, 2006. 348 с.
21. Мацевко-Бекерська Л. Методика викладання зарубіжної літератури. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2011. 320 с.
22. Мірошниченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах. К.: Вища школа, 2007. 415 с. URL : <http://194.44.152.155/elib/local/sk721423.pdf>
23. Мірошникова Н. О. Шляхи аналізу художнього тексту: класифікація, стисла характеристика (У сучасному літературознавстві). *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2001. № 5. С. 17–19.
24. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 222 с.
25. Овдійчук Л. Поєднуючи слово, музику, живопис. *Українська мова та література в середніх школах, ліцеях, колегіумах*. 2000. № 4-і. С. 214–217.
26. Павлюк А., Угонь Л. Розвиток творчих здібностей школярів на уроках зарубіжної літератури. Пріоритети германської та романської філології: зб. матер. Міжнар. наук. конф. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2024. С. 71–74.
27. Пультер С., Лісовський А. Методика викладання української літератури. Курс лекцій. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 164 с.
28. Ситченко А. Л. Аналіз епічного твору в 5 кл. Посібник для вчителів. К.: Ленвіт, 2007. 96 с.
29. Ситченко А. Л. Аналіз образу-персонажа епічного твору: педагогічна технологія. *Освітні технології*: Навчально-методичний посібник. К.: А.С.К., 2001. С. 228–237.
30. Ситченко А. Л. Визначення індивідуального стилю письменника (На основі структурування поняття). *Дивослово*. 2002. № 5. С. 48–50.
31. Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу. К.: Ленвіт, 2002. С. 158–191.
32. Ситченко А. Л., Шуляр В. І., Гладишев В. В. Методика викладання літератури: Термінологічний словник / за ред. проф. А. Л. Ситченка. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008.
33. Скорина Л. Аналіз художнього твору. Навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей (філологія, літературна творчість, журналістика). Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2013. 424 с.
34. Штейнбук Ф. М. Методика викладання зарубіжної літератури в школі: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2007. 316 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.ukr-in-school.edu-ua.net/>
2. <http://library.lnu.edu.ua/bibl/>
3. <http://www.ukrcenter.com>
4. <http://poetry.uazone.net/>
5. <http://nauka.profi.net.ua>
6. http://www.men.gov.pl/oswiata/podstawa_programowa/podstawa_programowa.php
7. <http://uk.wikisource.org/>
8. <http://homes.chass.utoronto.ca>
9. http://www.interklasa.pl/portal/dokumenty/ridna_mowa_uk/index.php?page=rm28_01
10. <http://www.testportal.gov.ua/index.php/text/progzno/>
11. <http://www.archive.org/search.php?query=ivan%20franko%20AND%20mediatype%3Atexts>
12. http://metodportal.net/taxonomy/term/28__
13. pidruchnyk.com.ua/ - сайт підручників України.

Періодичні фахові видання

1. Всесвіт: фаховий журнал світової літератури. Київ: Видавничий дім «Всесвіт»: <http://vsesvit-journal.com>
2. Всесвітня література в сучасній школі: науково-методичний журнал Міністерства освіти і науки України. Київ: РА «Освіта України».
3. Всесвітня література в школах України: науково-методичний журнал Міністерства освіти і науки України. Київ: Педагогічна преса.
4. Зарубіжна література в школах України: науково-методичний журнал. Київ: Антросвіт: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/zlvsh/index
5. Всесвітня література та культура: науково-методичний журнал. Київ: Антросвіт.
6. Зарубіжна література: науково-методична газета. Київ: Шкільний світ: <http://literatura@1veresnya.com.ua>
7. Зарубіжна література в школі: науково-методичний журнал. Харків: Основа.
8. Слово і Час: науково-теоретичний журнал. Київ: Національна академія наук України, Інститут літератури імені Тараса Шевченка, Національна спілка письменників України: <http://www.slovoichas.in.ua>